

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre . . . 3 kor. — fl.
VIDEKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre . . . 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptalajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

A választások előtt.

Érik a választás.

Minden nap, amely lefolyik, közelebb és közelebb hozza a politikai meggyőződésnek érett gyümölcsként szavazat képében való lehullását.

Minden nap elősegíti egy vonással a vélemények tisztázódását, lehiggadását, minden nap elősegíti a himbálódó mérlegserpenyőknek egyensúlyba juttatását, mindennap előre visz a tisztább látás állapotához és mire itt lesz az október elseje: a nagy aratás érett kalászkok rendjébe vághatja eredményét.

Szent idők ezek, annak tartja mindenki, aki ideálisan gondolkodik, a legnagyobb egyénnek, a politikai óriásként megnyilatkozó nemzetnek öntudatos akaratkifejezését, melylyel saját sorsát intézni kívánja.

Öt évről, öt évre köszönt be a nemzet politikájának virágzási

korszaka és akkor is csinált virágokkal akarják sok helyen teleaggatni ágait?

Nem helyes. Csak hadd viragozza ez a fa a maga természetes virágait és ezekben a napokban, mikor a meggyőződés kelyhei megtermékenyülnek, csak hadd növekedjék bennök ennek a meggyőződésnek a gyümölcse, még ha fanyar is az. Inkább legyen fanyar, mint hogy csinált utánzatot lopjon be helyébe az áltatás.

A meggyőződésnek e termékenyülő időszakában gyöngéd kezeléssel kell illetni a nemzetet. Érverését kell tapogatni, szive dobogását kell hallgatni s nyugalmát, gondolkozása tisztaságát nem szabad zavarni sem bódítószerekkel, sem lármás sippal-dobbal.

Nyilatkozzék meg a nemzet akarata szabadon és komolyan és vegye azt mindenki komolyan.

Kevesebb fogadatlan prókátort és ráolvasó kuruzslót ereszsenek

vajudó ágyához és a sok bába ki ne öntse a fűrésztövel a gyermeket.

A nép vegye tudomásul s érezze büszkén, hogy most ő az ur, hogy az történik, amit ő akar.

A király szózata Debreczen városához.

— Az új országgyűlés egybekívása és megnyitása. —

Alig pár napja, hogy feloszlatták a képviselőházat, már is megjelent a királyi legfelsőbb kézirat, mely az új országgyűlést október hó 24-ik napjára hívja egybe. Debreczen város törvényhatóságához ma reggel érkezett meg az erről szóló királyi kézirat, mely egész terjedelmében a következő:

Debreczen sz. kir. város Közönségének, Kedvelt Hiveinknek!

Mi Első Ferencz József Isten Kegyelmeiből Ausztriai Császár, Csehország királya, stb. Magyarország Apostoli Királya. Kedvelt Hiveink! Uralkodói kötelmeinkhez tartozván az ország törvényeinek hü és pontos végrehajtása fölött őrködni:

A tanulás módjáról.

Székfoglaló értekezés.

Tartotta: *Dr. Öreg János*

mint a debreczeni ev. r. f. főiskola 1901. 1902. tanévre megválasztott akadémiai igazgatója.

(Folyt.)

Nagy hiba tanuló ifjuságunknál, hogy a szemléletet elhanyagolva, csakis a szavakat tanulja be, azok értelmével, jelentésével nem törődik, azzal tisztába jönni nem igyekszik. Alapos, tiszta, határozott fogalmak nélkül pedig nincs tudás, csak ingatag vélemény, a mely végnélküli vitatkozásokra szolgál alkalmatossággul, úgy hogy valóságos nemzeti nyavalyává nőtt ki nálunk a szóharcz, a vitatkozás, még pedig olyan, a melyben egyik fél sem véli magát legyőzöttnek, mert helytelen fogalmához körömszakadtáig ragaszkodik.

Megvallhatjuk itt, hogy az értelmetlen, a pusztán emlékeztetőre alapított tanulásmód meggyökereztetésére egyenesen a középiskola vezet a tanulót. Rengeteg tantárgyat tanítanak ebben, de a melynek majdnem mindannyia csakis az emlékeztetőt oglalkoztatja, ellenben az értelmet, az ésszt

majdnem teljesen tétlenül hagyja. A természetrajz, történelem, négyféle nyelv mind csak pusztá adathalmaz, a melyet emlékezetbe kell vésnie a tanulónak, de a bennök foglaltató tények, hogy miért vannak így, s miért nem amugy, semmi felvilágosítást nem nyernek, mert rólok felvilágosítás nem is adható. Már pedig az olyan tények, a miknek okát nem tudjuk, nem foglalkoztatják az ésszt, az okoskodó tehetséget, csoda-e ennélfogva, ha a tanuló utóvégre ezen meggyőződésre jut, hogy a tanulás nem áll egyébből, mint emlékeztetőre vézésből, s azt hiszi, hogy a felsőbb, az akadémiai tanulmányon is csupán csak az emlékeztető foglalkoztatásával boldogulhat. Mikor aztán itt a terjedelmes, hatszáz, kilencszáz oldalból álló tankönyveket kezébe kapja, vagy elkedvetlenedik a tanulástól, mivel e rengeteg adatnak emlékeztetőre vézésének lehetősége fölül eleve kétségbe esik; vagy pedig ha meg akar vele küzdeni, vagy bele fárad, vagy csak zavart képet szerez magának a megtanulandó tudományról.

Másik hibája a gymnasiumi oktatásnak, hogy kényszerrel hajtja növendékeit a tanulásra, ellenben önálló munkásságra nem-hogy szoktatná, de még alkalmatosságot sem nyújt számára. A tanuló itt nem válogathat a tantárgyak között, hogy azt, a

mihez kedve, tehetsége van bővebben, alaposabban tanulmányozza, hanem, ha sikert akar aratni, mindjárt egyenlő mértékben kell művelnie. Már pedig a sokféle tantárgy közt akad egynehány, a melyben a tanuló sem kedvet, sem tehetséget nem érez magában. Az ily tantárgyat azonban nem mellőzheti, el nem hanyagolhatja, mert különben vagy előmenetele akadályozódik meg, vagy bizonyítványát csúfítja el a silány érdemjeggyel. Ennek pedig az igyekvő tanuló ki nem teszi magát, hanem inkább kínnal, gyötrellemmel tanulja be a nem kedvelt s a tán nem is értett tantárgyat, tananyagot. Az ilyen gyötrellemmel folytatott tanulás ezután az eredményezi, hogy, a mikor a szabadabb akadémiai tanulmányra eljut: vagy egészen elmegy a kedve a tanulástól vagy ha tanul is, nem azért teszi, hogy magát a tudományban alaposan kiművelje, hanem legfeljebb annyira igyekszik, hogy a vizsgálaton kudarcot ne valljon. Végtelen hibája tanítványainknak, hogy nem a tudomány, hanem egyenesen a vizsgálat kedvéért tanulnak. Ennek aztán az az eredménye, hogy diplomás embereink száma rengeteg, ellenben tudományos embereink száma elenyésző csekély. Pedig mai világban csakis a tudományt kedvelő, a tudomány kiváló nemzetek boldogul-

Itt az idő, most vagy soha!

Amidőn a tisztelt vevő közönségnek alkalma nyílik tetemes pénz megtakarítására, hogyha **czipó, kalap és fehérmű** szükségletét **Neumann Testvérek** kereskedésében fogja beszerezni. — hol már **czipók, kalapok, nyakkendők, férfi és** **NEUMANN TESTVÉREK** Tisza-Palotában.

Mint hogy az 1848. évi IV. t. cz. 1-ső §-a az országgyűlést évenként Budapestre egybehívati, rendeli és mint hogy számos függőben levő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürgősen követelik: Magyar minisztertanácsunk előterjesztésére elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a folyó évi október havának 24-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest székes fővárosunkba egybehívjuk.

Minekfolytán Nektek ezennel komolyan meghagyjuk, hogy haladéktalanul megtegyétek mindazokat az intézkedéseket, amelyek, a törvény értelmében szükségesek arra, hogy az 1874. évi XXXIII. és az 1899. évi XV. t. czikkre által rendelt módon és a fennálló törvények által meghatározott számban megválasztandó képviselők ezen országgyűlésen megjelenhessenek és a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindulhasson. Kikhez egyébiránt királyi kegyelműnkkel kegyesen hajlandók maradtunk.

Kelt Budapest székesfővárosunkban ezerkilencszázegy év Szeptember havának 9-ik napján.

Ferencz József

Széll Kálmán

POLITIKAI HIREK

A választások kiírása. Az általános választásokra vonatkozó kormányrendelet holnap jelenik meg a hivatalos lapban. A rendelet szerint a választások október 2-ika és 11-ike közé esnek; a király az új országgyűlést október 24-re hívja össze.

A közigazgatás egyszerűsítése. A közigazgatás menetének egyszerűsítését célzó munkálatok sorában terbe vétetett a kórházak ügyvitelét szabályozó szabályrendeletnek a módosítása is. Addig is azon-

nak. Sőt már a szentírás is azt mondja, hogy elvész azon nép, a mely tudomány nélkül való.

A tanulási kedvnek a tanulókból való kiölésének egyik hathatós eszköze az érettségi vizsgálat is, a mely a 8-ik osztály bevégezése után ugyszólván az egész 8 osztály tananyagából szokott tartatni. Sőt mivel a 8-dik osztály még új és pedig jelentékenyen nehéz tantárgyat, a lélektant s logikát is felöleli, ezen felül alig tart 8 hónapig, annyira megerőlteti még a legtehetségesebb növendéket is, hogy mikor az akadémiai tanszakra jut, elégnék tartja ha hallgatja az előadásokat, de különben pihenőt tart, s a félévi vizsgára legfeljebb két heti készülettel jelenkeznek. Az igaz, hogy a szorgalmasabbja ekkor éjjelt nappal egygyé téve ugy szólván szakadatlanul készül. De ha a lélektant alaposabban tanulmányozta volna, belátná, hogy az efféle szorgalom semmit sem ér, hogy inkább káros reá nézve, mintsem hasznos. A lélek műszere az agy tudniillik a hosszas foglalkoztatás által kimerül, elfárad s ha ily állapotban még tovább foglalkoztatjuk nem fogadhatja el az újabb benyomásokat. Pihenésre, táplálkozásra van szüksége, hogy újabb munkásságra erőt nyerjen. De különösen veszedelmes az elmének tanulással

ban, míg a jelzett egyszerűsítést megvalósítani hivatott munkálatok befejezést nyerének s ebből folyólag a jelenlegi kórházi ügyvitel gyökeres átváltozás alá esnek. Széll Kálmán miniszterelnök szükségesnek látta a hosszadalmas betegségben szenvedők továbbtartásáról szóló eljárás egyszerűsítését már most külön és előre életbeléptetni. A vonatkozó rendelet a hivatalos lapban jelent meg.

A miniszterelnök Debreczenhez.

Rendelet a választásról.

Széll Kálmán, mint belügyminiszter, Debreczen központi választmányához tegnap rendeletet intézett, amelyben a képviselőválasztásokat október 2-től 11-ik napjáig bezárólag terjedő időre jelöli ki.

A rendelet erre vonatkozó passzusai a következők:

„Ő császári és apostoli királyi Felsége a jövő 1901—1906 iki országgyűlést 1901. évi október hó 24-ik napjára egybehívni méltóztatván, egyidejűleg intézkedtem hogy a kegyelmes királyi meghívó levelek a törvényhatóságoknak és az önálló képviselőküldési joggal felruházott városoknak a mai napon megküldessenek.

Tekintettel ezen legfelső elhatározásra, az 1874. évi XXXIII. t. cz. 56. §-a alapján az általános képviselőválasztásokra a folyó évi október hó 2. napjától 11. napjáig bezárólag terjedő tíz napi időközt ezennel kitűzöm.

Midőn erről a központi választmányt értesitem, egyuttal felhivom, hogy a fentebb idézett törvény 57. és 58. §§-ai értelmében a kegyelmes királyi meghívó levélnek a közgyűlésben történt kibirdetése után következő napon okvetlen összeülvén, az általános választások napját a megjelölt 10 napi határidőn belül tűzze ki s az 1874. évi XXXIII. törvényczikk 59., 60., 61. §§-ai-ban foglalt rendelkezések szem előtt tartása

való túlerőltetése közvetlen a vizsga előtt, mert ha a tanulásban kimerül, nem lesz ereje a tanultak, sőt még a tudottaknak is felidézésére, felmondására. Köztudomású, hogy este kifáradt agygyal sokszor, valamely gondolat, vagy név bármily erőlködésre sem jut eszünkbe. Mikor aztán reggel kipihent agygyal felébredünk, az a gondolat vagy név, a melyen a mult este hiában törtük eszünket: önként, — magától eszünkbe jut, emlékezetünkbe idéződik. Nemcsak a vizsgát megelőző éjjel, de az azt megelőző napon sem szabad tanulunk, mert izgatott agygyal nem tudunk aludni s így kellő pihenéshez nem jutva, a vizsgán fáradt agygyal jelenvénmeg, — bizonyára kudarcot vallnak. Sok jeles tanuló itta meg már a lélektanban való járhatlanságának keserű levét s még panaszkodni mer, hogy éjjel nappal való tanulása, sőt a vizga előtti éjjelnek a könyv mellett való virasztása daczára sem tudott kellő eredményt felmutatni. Itt nem a szorgalomban, hanem a szorgalom helytelen alkalmazásában volt a hiba. Kevesebb, de észszerűbben keresztül vitt tanulás nála fényes eredményre vezetett volna.

(Folyt. köv.)

mellett mindazon intézkedéseket tegye meg, melyek a központi választmány törvény szerű feladatát képezik, egyuttal az idézett törvény 62. §-a alapján, ugy ezen törvény 68. és 75. §§-ai, valamint az alább érintendő 1899. évi XV. törvényczikk 153., 155. és 156. §§-aira való figyelemmel, az előírt hirdetmény kibocsátása iránt is intézkedjék.

Figyelmeztetem a központi választmányt, hogy a képviselőválasztásokat érintő összes eljárásáról, illetve intézkedéseiről szóló jegyzőkönyveit eredeti másodpéldányban hozzám esetről-esetre, legkésőbb azonban az ülést követő napon okvetlen fölterjeszse. A törvény értelmében a választások vezetése a központi választmányra bízván, nem kétlem, hogy ezen nagyfontosságú alkotmányos feladatában a központi választmány bazafias készséggel és felelősségének tudatában teljes odaadással fog eljárni s annak érdekében, hogy a választások szigoru törvényszerűsége biztosíttassék és hogy azok a legszebb polgári jog gyakorlathoz méltó rendben folyjanak le, hatáskörében mindent el fog követni.

Az országgyűlési képviselőválasztások feletti bíráskodásról szóló 1899. évi XV. törvényczikk ezen törvény 178. §-a értelmében az országgyűlés berekesztését követő napon immár egész terjedelmében életbe lépven, a 182. §-ban nyert felhatalmazás folytán annak szüksége is előállott, hogy ez alkalommal annak végrehajtása iránt is intézkedjem. Tekintettel arra, hogy az idézett törvénynek a kuriai bíráskodásra vonatkozó rendelkezései hatáskörömet nem érintik és hogy a törvény 142—152. §§-ai végrehajtása iránt az 1899. évi december hó 22-én 134.000. sz. alatt kelt rendelettemmel már intézkedtem. — jelen alkalommal csupán a szóban lévő törvénynek azon rendelkezéseire kívánok kiterjeszkedni, melyek a választási eljárásra és a választáznál eljárni hivatott községek felelősségére vonatkoznak.

A többször említett törvény a választások szigoru törvényszerűségének biztosítása és a visszaélések lehető megakadályozása érdekében — szemben az 1874. évi XXXIII. t. cz. ide vonatkozó határozmányaiival — számos új rendelkezést tartalmaz, melyeknek szigoru betartásához a törvény azt a joghatályt köti, hogy azok megszegése a választás érvénytelenségét vonhatja maga után.

A törvény lényeges új rendelkezései a következők:

1. Azon czélből, hogy a választók személyazonossága a szavazási eljárás alatt hiven és pontosan ellenőriztessék s a személyazonosság megállapításánál egyedül az igazság szempontja érvényesüljön, a törvény 153-ik §-a azon új rendelkezést tartalmazza, hogy a jelöltek bizalmi férfiai által a szavazásra kerülő községek lakosai sorából kijelölendő azonossági tanúk — kiknek feladata a választók személyazonosságát ellenőrizni — a szavazatszedő küldöttség színe előtt esküt, illetve ünnepélyes fogadalmat tartoznak tenni.

A szavazók személyazonosságának ellenőrzésére hivatott hatósági közegekre nézve pedig ezen szakasz kifejezetten elrendeli, hogy a választás helyén megjelenni s a záróra alatt is jelen lenni tartoznak.

2. Ugy a választási elnök, mint a szavazatszedő küldöttségi elnök kötelességei az eddiginél szabatosabban és akkép határozatnak meg, hogy ezáltal a választás eredményének illetéktelen befolyása ki legyen zárva.

E végből a törvény 154. §-a:

a) kötelességévé teszi a választási elnöknek, hogy az esetben, ha több jelölt áll szemben egymással, a választók elhelyezésére vonatkozó s a törvényben részletezett intézkedéseket a pártok bizalmi férfai meghallgatásával tegye meg;

b) elrendeli, hogy az esetben, ha a választók és a szavazatszedő küldöttségek közt fentartandó összeköttetés céljából a választási elnök külön bizalmi férfiakat alkalmaz, azok minden pártból egyenlő számban és egyenlő jogokkal és a fentebb említett bizalmi férfival egyetértőleg nevezzendők ki;

c) elrendeli, hogy az egyik, vagy másik párt bizalmi férfainak kívánatára az a kérdés, hogy melyik tartózkodási hely melyik pártnak jusson, sorshuzás által döntendő el.

3. Az 1874. évi XXXIII. törvényzikk 69. §-a értelmében a választási eljárás megnyitása 8 órán túl elhalasztható nem volt; ezen rendelkezéssel szemben az 1899. évi XV. törvényzikk 155. §-a a választási elnökre azon jogot ruházta, hogy az esetben, ha oly akadályok merülnek fel, melyek miatt a választási eljárás meg nem nyitható, a megnyitást egy órára elhalaszthatja. A választási eljárás megnyitása azonban reggeli 9 órán túl nem terjedhet, — ellenkező esetben a 3. §. 17. pontja szerint a választás érvénytelen. E helyt megjegyzem, hogy az idézett §. 17. pontja értelmében a választási eljárásnak 8 órán túl történt megnyitása is — ha azt a választási elnök szükség nélkül halasztotta el, — szintén érvénytelenségi okot képez.

A szavazás reggeli 9 óra előtt semmi esetre sem kezhető meg, viszont azonban a szavazás megkezdésének elhalasztása reggeli 10 órán túl nem terjedhet. Ezen rendelkezések be nem tartása a 3. §. 17. illetve 20. pontja értelmében a választás érvénytelenségére okul szolgáltatván, a választási elnöknek felelősséggel járó kötelessége, hogy ezen határozmányoknak feltétlenül érvényt szerezzen.

VIDÉK.

A Lónyay gróf pár. Illusztris vendég fogadására készül Zemplénavármegye. Eastbournében, a tenger partján üdülő királyi hercegné férjével, Lónyay gróffal október havában hazajön Magyarországra s Bodrog-Olasziban hosszabb időt tölt férje kastélyában. A vármegye közönsége nagy előkészületeket tesz fogadásukra meleg rokonszenvvel tünteti ki a volt rónörökösét.

Rendőrök a templomban.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 11.

A budapesti görög egyházköztség csendje csak nem áll helyre. Régi keletű a torzalkodás a hívők egy része és dr. Trojanosz Germanosz plébános között. Legutóbb a haragos hívők egyszerűen becsukták a Petőfi-téri templom ajtaját és Trojanosz doktort nem bocsátották be a templomba. A budai püspök akkoriban közbelépett és Trojanosz Germanosz pártjára állott. A sokat zaklatott plébános azt hitte, hogy a hívők végre engedni fognak a püspök rendelkezésének és most vasárnap reggel a szokásos misére készült.

A hívők azonban ismét bezárták a templom ajtaját és Trojanosz kün rekedt. Egyházi főhatóságának arra a határozatára támaszkodva, hogy a misézés neki nemesak joga, de szent kötelessége is, a rendőrséghez fordult segélyért. A főkapitány Schobert Ferencz rendőrfogalmazót bizta meg a kínos ügy rendezésével. Schobert több rendőr és detektív kíséretében kiment kora reggel a Petőfi-térre, de bizony a hívők, akik nagy csoportban álltak a templom előtti téren, nem igen hajtottak a rendőrök felszólítására. Schobert erre felhajtattott Bogdanovics Luciánhoz, a budai püspökhöz és elmondta, hogy Trojanosz doktor kérelmére ő rendőri asszisztenciával kinyitattja a templomot, hogy Trojanosz misézheszen.

A püspök, akit a kínos ügy igen kellemetlenül érint, erre úgy rendelkezett, hogy feloldotta Trojanosz plébánost az aznapi misézés alól. A püspök tapintatos intézkedését Schobert rögtön közölte a plébánossal és az összesereglett hívőkkel, akik aztán a legnagyobb csendben szétoszlottak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Lövöldöző férj. (Fővárosi tudósítónktól.) Esküdtszéki tárgyalás volt ma a pestvidéki esküdtbiróság előtt. A vádlottak padján Lucsánszky István kispesti faszobrász ült szándékos emberölés kísérlete miatt. Szerencsétlen házassága sodorta a vádlottat bajba. A múlt év telén feleségül vette Vörös István mostoha-éányát, Eger Erzsit, de az asszony már a második hónapban faképnél hagyta. Ez nagyon elkésértette Lucsánszkyt s a mikor hiába járt az asszony után és hasztalan kérlette, bosszúra gondolt és revolvert vásárolt. Vörös, a felesége és leányuk 1900. október 21-én estefelé Kispeszt utcáján sétáltak, a mikor az elhagyott férj eléjük került és hivta a fiatal asszonyt, hogy térjen vissza hozzá. Lucsánszkynek hallani sem akart az ura kívánságáról. Beszélgetve a Vörösök háza elé értek s a mint apa, anya és leány beléptek az udvarukra, az indúlatos férj revolvert vett elő és utánuk löit ötször egymásután. A lövések közül kettő Vörösnek érte, egy pedig Eger Erzsit s csak amaz szenvedett kisebb sebesülést. Az esküdtbiróság vád alá helyezvén Lucsánszkyt, a mai esküdtszéki tárgyaláson Verebély táblai bíró elnökölt, a vádat dr. Halász királyi ügyész képviselte, a vádlottat pedig dr. Admetto Géza ügyvéd védte. Kihallgatása során Lucsánszky azt hozta fel a mentségére, hogy a sértettek csak ráijeszteni akart. Ítélet még nincs.

§ Váltóhamisító munkások.

Tóth Péter és Deák Sándor a debreczeni állomásnál napszámosok voltak. Nagy családjukat csekély jövedelmükből nem tudták eltartani és a nyomor leszédítette őket a becsület utjáról. Váltókat hamisítottak közösen és éveken át manipuláltak hamis váltókkal, melyeken Tóth Péter, jó módu sógora: Sipos Bálint nevét, Deák Sándor pedig felesége nevét írta alá. Az összes váltókat a „Debreczeni Takaré- és Hitelintézet“-nél számoltatták le, mely intézetet mintegy 1000 koronával megkárosították. Tóth Péter ez idő szerint a debreczeni fogház lakója; más váltóhamisítások miatt egy év és 8 hónapi börtönbüntetésre van elítélve. A törvényszék Dr. Szeőke István elnöklete mellett tegnap 11 hamis való miatt vont felelősségre a bűnös utra tért családapákat. A vádhatóságot dr. Bálint alügyész képviselte. Vádlottakat dr. Tervej Tamás ügyvéd védte. A megkárosított takaré- képviselőben Peleskei József intézeti könyvelő jelent meg. Vádlottak beismerték bűnösségüket és a törvényszék Tóth Pétert 2 évi és 4 hónapi börtönre, Deák Sándort egy évi börtönre ítélte.

§ Az asszony miatt. (Fővárosi tudósítónktól.) A multkorában Szécsi Iván magánhivatalnok és tartalékos hadnagy kardpárbajt vívott Ligeti Mór kereskedővel. A lovagias tusa előzménye Ligeti üzletében játszódott le. A kereskedő szép fiatal felesége egyedül volt az üzletben, a mikor oda Szécsi belépett és egy kissé hevesen udvarolt a szép asszonynak, a kit különben ismert már a jégpályáról. Ligetiné rossz néven vette a dolgot és elmondta férjének a történeteket, aki Szécsit tettleg inzultálta. Erre verekedtek meg a Lovassy-féle vívóteremben s mind a ketten könnyebb természetű sérülést szenvedtek. Az ügyet Szabó bíró elnöklésével ma tárgyalta a törvényszék és a bizonyítás befejeztével úgy Ligetit, mint Szécsit, a kinek dr. Brasch Arnold volt a védője, nyolcz-nyolcz napi államfogházra ítélte. Az elítéltek felebbeztek.

A buffaloi merénylet.

— Ujabb táviratok. —

Buffalo, szeptember 10. A délután 3 óra 20 perczkor kiadott orvosi jelentés szerint Mac Kinley állapotában a délelőtt kiadott kedvező jelentés óta változás nem állott be. Érverés 100, hőmérséklet 100, lélegzés 28.

Buffalo, szeptember 10. A reggeli orvosi jelentés mindenütt nagy örömet keltett és a kiállításon való kifüggesztését az egész közönség lelkesen üdvözölte.

Chicago, szeptember 10. A letartóztatott Goldmann Emma eleinte tagadta, hogy ő az, a kit a rendőrség keres. Mikor a rendőrség kihallgatta, kijelentette, hogy Csolgoszt csak egyszer látta és pedig július 7-én Chica-

goban az Isak-családnál, ahol akkor látogatóban volt. Csolgosz akkor beszélni óhajtott vele, de ő éppen kiment a vasúthoz. Csolgosz elkísérte és csak néhány szót váltott vele. Goldmann Emma tagadja, hogy olyas valamit mondott volna, a mivel Csolgoszt rá akarta volna birni a merényletre. Isak, aki állítólag anarkista iratok kiadója, már fogságban van. Morist, a kinek házában Goldmann Emmát találták, szintén letartóztatták. Goldmann Emmát azzal vádolják, hogy Isakkal és a többi letartóztatott személyekkel összeesküdött Mac Kinley meggyilkolására.

Bécs, szeptember 11. Buffalóból Londonon keresztül új és érdekes részleteket hoz a táviró Mac Kinley állapotáról és a merényletről. Az Egyesült-Államok elnöke jobban érzi magát. Tegnap este a czártól a következő tartalmu táviratot kapta:

„Örömmre szolgál, hogy jobban érzi magát azon merénylet után, a melyet személye ellen a minap elkövettek. Csatlakozom azokhoz a jó kívánságokhoz, a melyekben az Unio minden polgára kéri az Istent, hogy Ön mihamarább teljesen felgyógyuljon.“

Az a széleskörű nyomozás, a melyet a rendőrség az anarkisták kézrekerítése céljából indított, már most is sikeres eredményre vezetett. A tegnapi nap folyamán 82 anarkistát tartóztatottak le, az eddig letartóztatott anarkisták száma pedig több százra rug. Kihallgatásuk alkalmával kiderült, hogy Csolgosz-szal nemcsak, hogy összeköttetésben állt maga az anarkista-klub, hanem ennek egyik gyűlésén hozott határozatból és parancsból kifolyólag a Mac Kinley ellen elkövetett merényletet Csolgosznak kellett végrehajtania, mint a kit erre kisorsoltak. Goldmann Emma, az anarkista tanok szabad propagandájának előharcosa, továbbá Maurice és Tsizero anarkisták kihallgatása sok érdekes részletet tartalmaz az összeesküvésről, — annak vallomásaikat azonban nem hozták nyilvánosságra, sőt a legnagyobb titokban tartják az Angliából és Franciaországból küldött újságírók előtt is.

Londonba ma délelőtt hivatalos jelentés is érkezett az Egyesült-Államok elnökének állapotáról, a mely azt hozza hírül, hogy Mac Kinley felépülése immár biztosra vehető. A kezelő orvosok még állandóan ágya körül vannak ugyan, de a specialista-orvosokra már nincs szükség. Ezek még ma reggel elhagyták Buffalót. Mac Kinley egyébként, mint környezete hiszi, egy hét leforgása alatt elhagyhatja ágyát.

TANUGY.

* **Iskola felavatás.** A debreczeni autonom orthodox izraelita kisközsegi elemi népiskola f. hó 11-én d. e. 8 órakor ünnepélyesen nyitott meg az iskolaszék és

nagyszámu közönség jelenlétében. Az iskolaszéki elnök hazafias szellemben tartott megnyitójában ezen szentcélu intézet nagy jelentőségére rá mutatván szép szavakban adta elő az iskola létesítésének történeti vázlatát, a tanerőket a gyermekek hazafias és vallásos tanítására és nevelésére buzdította és a kir. tanfelügyelőt, ki az iskola létesítésére oly kiváló gondot fordított, lelkesen éltette. Az ünnepély a király, édes hazánk és az iskolaszék életésével 9 órakor véget ért, a rendes tanítás azonnal kezdődött meg.

ÚJDONSÁGOK.

Választási mozgalmak Debreczenben.

Debreczen, szept. 12.

Debreczenben a képviselőválasztásokat október másodikán vagy harmadikán fogják megtartani.

A pártok erős mozgalma már megindult. Az első kerületben — semmi kétség benne — a függetlenségi 48-as párt jelöltjé: *Thaly Kálmáné a győztes.* A második kerületben az eddigi képviselővel, a szabadelvűpárt új jelöltjével: dr. *Király Ferencz* szemközt a függetlenségi párt jelöltje dr. *Bakonyi Samu* áll. Erős küzdelem lesz. Dr. Bakonyi mellett lázasan és lelkesen szervezkednek hívei s nap-nap után mind derültebb arccal hangoztatják, hogy övék lesz a diadal.

A harmadik választókerületben csak most kezdődött meg az igazi mozgalom s már is megoszlással fenyegeti a szabadelvűpárt eddig erős kerületét. Megoszlással pedig azért, mert magából a szabadelvűpártból három jelöltet állítottak a küzdőterre. Nem is annyira a függetlenségi párttal, mint inkább saját magukkal, elvtársaikkal szemben veszik fel a harcot.

A hármás jelölés lehetőségét, a tegnapi nap teremtette meg. Azért mondjuk, hogy a lehetőségét, mert a végleges határozat, az intéző bizottság propozíciójának szankcionálása csak a vasárnap nagygyűlésen történhetik meg.

Szabó Kálmán jelölése.

A tegnapi nap ugyanis három pártgyűlés zajlott le. Az első gyűlést Zádor Lajos hívta össze és a kölcsönös segélyező egyesület helyiségében tartották meg. Erre a gyűlésre a harmadik kerülethez tartozó Kossuth utczai rész választói voltak hivatalosak.

Megjelentek: Zádor Lajos, Kardos László, Bosznay István, Szabó Sándor, Lovász János, dr. Tüdös János, Szabó Miklós, Aczél Géza, Horváth János, Biczó Gyula, Ábrahám László, dr. Sárváry Gyula, Lovassy Károly, Kocz Ákos, Kerpely Kálmán, Nánássy Lajos, Gréf Sándor, Lakatos J., Papp László, Steinacker Sándor és Dénes főmérnök.

Ezen a gyűlésen dr. Tüdös János méltányolta a kerület volt képviselőjének érdemeit s mert úgy tudja, hogy nem igen lép fel, érdemeinek méltatásával elparen-

tálta. Dobieckiről elismerte, hogy universál tehetség, kitűnő erő lenne, de Széll Kálmán intenczióhoz jobban illik, ha városunk fiai közül jelölünk méltó férfit s ez Szabó Kálmán.

Dénes főmérnök Dobieckit tartja méltónak a jelölésre. Kiváló tehetség, a nemzetközi szakértekezleten szerepel, a külföld is elismeréssel szól róla s rövid idő alatt többet tett Debreczen érdekében, mint sok férfi, aki itt született.

Steinacker Sándor pénzügyi tanácsos szintén a Dobiecki kiváló érdemeit hangsúlyozza. Debreczen egész társadalmi életét reorganizálta, a közügyekben az első harcok között van. Önzetlen lelkes, nagy tudású férfi, a ki a képviselőházban dicősséget szerezne annak a kerületnek, amelyet képvisel.

Végre is szavazásra került a sor és a Dobiecki jelölése mellett Dénes és Steinacker, a többiek pedig a Szabó Kálmán jelölése mellett foglaltak állást.

Dobiecki jelölése.

A második pártgyűlés a Bika-szálloda egyik termében zajlott le. Ezt Nemes Kálmán hívta össze s a harmadik kerülethez tartozó Varga-utcza rész választói voltak hivatalosak.

Megjelentek: Nemes Kálmán, Pápay János, Szemerédy Ferencz, Jolsvay Imre, Prösztel Nándor, Joachim Ferencz, Artimovich Antal, Balogh József, Majerszky Mihály, Ericz Ernő, Harmath Gergely, Siegmeth Károly, Boczán Elemér, Engesszer József, B Szilágyi Imre, Debreczeni Lajos, Jobbágy János, Gál Ferencz, Simonffy István, Gál Béla, dr. Popper Mór, Kubay Alajos, ifj. Csóka Sámuel, Vetéssy Béla, Kucik Mihály, Szógyény János, Donogán István és Tafler Ignác.

Ezen az értekezleten is szólottak Szabó Kálmán jelölése mellett, de a túlnyomó többség a Dobiecki jelölése mellett foglalt állást. Szógyény János és Tafler Ignác nem szavaztak. Jobbágy János, Simonffy István, ifj. Csóka Sámuel, dr. Popper Alajos és Kucik Mihály szavaztak Szabó Kálmán, a többiek mind a Dobiecki jelölése mellett.

Három jelölt.

Ezután következett az intézőbizottság gyűlése. — Az intéző bizottság tudvalevőleg nemcsak a harmadik kerület választóiból, sőt túlnyomó részben más kerületek választóiból áll.

Itt már egy kis vihar zajlott le s a volt képviselőjelölése is kimondatott.

Az intézőbizottság végeredményében elhatározta, hogy a vasárnap délelőtt tíz órakor tartandó kerületi ülésen, ahová a harmadik kerület összes szabadelvű választói hivatalosak lesznek, hármat fog ajánlani jelölésre: *Dobiecki Sándort, Dr. Kola Jánost és Szabó Kálmánt.*

* **Városi rendkívüli közgyűlés.** Debreczen város törvényhatósági bizottságát péntekre rendkívüli közgyűlésre hívják össze, hogy az országgyűlést október 24-ére összehívó királyi leiratot kihirdessék. A rendkívüli közgyűlésre gróf Degenfeld József

főispán a következő meghívást adta ki: Meghívás a folyó 1901. évi szeptember hó 13-ik napján, — Pénteken — délelőtt 10 órakor a városháza nagyteremben tartandó rendkívüli bizottsági közgyűlésre. Tárgy: Az országgyűlést az 1901. évi október hó 24-ik napjára egybehívó királyi kegyelmes leirat kihirdetése.

* A borfogyasztási adó eltörlése Arad városa feliratot intézett a képviselőházhoz, amelyben a bortermelés és szőlőművelés sikere, a borkereskedés fellendülése érdekében a borfogyasztási adó eltörlését, vagy a minimumra való leszállítását kéri. Arad városa ezt a feliratát tegnap azzal a kérelemmel küldte meg Debreczen városához, hogy a törvényhatóság hasonló szellemű felirattal pártolja.

* Ujabb ösztöndíj. A néhai Fumagalli Károly hagyatékából 3490 kor. 30 fillér folyt be a főiskolai pénztárba. Jövedelmét a főgymnasiumnak felsőbb osztályaiba járó jeles tanuló ifjak vallásfelekezeti különbség nélkül fogják élvezni. Ujabbban pedig néhai Keszi Hajdu Lajos, volt kisújszállási nyugalmazott tanár végrendeletének felbontásakor jött köztudomásra, hogy a régi, felette szűk tanári fizetése mellett a boldogult némi vagyont volt képes szerezni s végrendelete szerint a hajduböszörményi határon tizenhétköblös igen értékes földet hagyományozott a debreczeni főiskolában tanuló lehető rokonainak s ezek nemlétében kisújszállási, mezőturi és hajdu-böszörményi származású tanulóknak segélyezésére.

* Kossuth Ferencz üdvözlése. A függetlenségi párt vasárnapi nagy gyűlése alkalmából a következő üdvözlő táviratot intézte Kossuth Ferenczhez, a párt vezéréhez: „Kossuth Ferencz. Budapest. József-körút 47. A debreczeni függetlenségi és 48-as párt mai nagy gyűlése, melyen I-ső kerületünk örökös képviselője Dr. Thaly Kálmán s a második kerület képviselő jelöltje Dr. Bakonyi Samu tartották lelkesítő programbeszédeiket, szívvel-lellekkel üdvözlő pártunk nagyérdemű vezérét, Kossuth apánkban mindnyájunknak szeretett és ünnevelt testvérét. Egészsége mielőbbi teljes helyreállításért imádkozunk, hogy ujult erővel folytassa hazánk függetlenségéért oly magasatosan végzett apostoli munkáját. A debreczeni függetlenségi és 48-as párt nevében: Kovács József pártelnök. Dr. Benedek János pártjegyző.“

* A szerető miatt. Tóth Juliánna eseléd leány keveselte azt a bért, melyet gazdájától Lindenfeld Jenő kereskedőtől kapott. Mert hacsak magáról volna szó, akkor talán megelégedne vele, de hát a Pistáról is gondolkodni kell, az pedig „gefreiter“ és nem lehet vele szemben *smuczig*. Fizetés emeléséről meg szó sem lehetett, mert a gazda hallani sem akart róla. Julisnak pedig mindenáron pénzre volt szüksége. Addig-addig törte a fejét, míg végre kisértette, hogy lehet másképp is pénzre szert tenni. Julis a tolvajlásra adta magát s meglopta gazdáját. Csakhogy rajta vesztett és hogy akkor börtönbe nem került, gazdája jószívűségének köszönhető, aki meg-

elégedett azzal, hogy a szenvedett kárt megtérítette. Julis ekkor megfogadta, hogy többé nem nyul semmihez. Tegnap azonban ismét elveszett Lindenfeld lakásáról két párna. A gazda gyanuja Julis ellen fordult, aki azonban határozottan tagadja, hogy bűnös lenne. Szegény Julis tagadása mit sem használ, a rendőrség letartóztatta s ellene megindította a vizsgálatot.

* Dalestély. A „Debreczeni daley-let“ által f. hó 15-én vasárnap az „Arany Bika“ disztermében tartandó zártkörű dal-és zene estélyre a meghívók már széjjel bocsáttattak, a kik ez ideig esetleg tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, fölkerjük sziveskedjenek a végett Govrik Miklós daleyleti másodtitkárhoz (Simonffy utca új bérház, szesz pótdó hivatal) fordulni. Az elnökség.

* A vasuti állomás világitása. A debreczeni légszeszgyárnak legnagyobb fogyasztója az államvasutak debreczeni állomása. Elképzelhető tehát, hogy milyen kellemetlen hatást gyakorolt a légszeszgyár igazgatósága s a felügyelő világitási bizottságra, mikor határozathozott, hogy az új állomást *nem légszeszszel, hanem villany-nyal fogják világitani.* A városra, mint légszeszgyár tulajdonosra ebből nagy kár hármlott volna. Egyszerre, minden időre elveszíteni a legjobb, legnagyobb fogyasztót, egy ilyen vállalatnál nem olyan dolog, amelyen hamarosan megnyugodhatnának. A város tehát lépést tett, hogy az államvasutak debreczeni állomását a légszeszfogyasztásnak újra visszahódítsa. Dobiecki Sándor máv. üzletvezető lépett közbe s az ő szorgos utánjárásának köszönhető, hogy Debreczen városa újra megkapta az állomást nagy fogyasztójának. Addig is tehát az új állomáson légszeszvilágitás lesz, amíg a város a villamos világitás kérdését is meg nem oldja. Tegnap jöttek meg az ügyet végleg befejező akták, melyek a város hasznára és javára a légszeszvilágitásra vonatkozó döntést tartalmazzák.

* Esküvő. Városunkban széles körökben ismert Treis Béla, a budapesti Nicholsohn gépgyár r. t. főtisztviselője, ma esküvőt örök hűséget özvegy Belffy Mihályné nyiregyházi földbirtokosné leányával Ilonával. Az egyházi szertartást Noszko István nyiregyházi ág. ev. lelkész végezte s a polgári kötésnél mint tanuk Már József kir. törvényszéki bíró (Győről) és Psenyeczky Nagy Zoltán debreczeni főiskolai tanár voltak jelen. — Esküvő után lakomára gyűltek össze a boldog pár rokonai, hol számos és lendületes felköszöntő mondatot az új pár boldogságára.

* Verseny a talyigás lóval. A Bocskay-tér rendes állomása a szekereknek és a talyigásoknak. Ez a nagy tér a legkedvezőbb is erre a célra, mert tudvalevőleg ezen keresztül vezet az ut a városi faraktárhoz s itt van legjobb alkalmuk fuvarszerzésre. Órák hosszat elácsorognak itt s hogy az idő gyorsabban teljék tőlük, sokszor rendeznek a külváros nagy gyönyörű-

ségére olyan multságokat, a melyeknek rendesen a rendőrök szoktak véget vetni. Tegnap délután is így volt. — Ezuttal Biró István szekeres és Szabó József talyigás került össze. — Szabó ugyanis ócsárolta a Biró szekérébe fogott lovakat s erősen állította, hogy az ő egy lova többet ér annal a két gebénél. Rendes körülmények közt az ilyen szóváltásnak véres verekedés szokott a vége lenni, de Biró sokkal okosabb volt semhoggy eddig engedte volna a vitát fajulni. E helyett ajánlatot tett Szabónak, hogy kössék össze a szekeret és talyigát aztán a lovakat ellenkező irányba hajtsák. A melyik elhuzza a másikat, azé az érdem. Szabónak tetszett az indítvány és elfogadta; a szekereket összekötötték és megkezdődött a hajsza. Biró István két lova csakhamar kimozdította helyéből Szabó József gebéjét s körülbelül hatvan lépésnyire elvonszolta, de tovább nem, mert a szégyentől feldühödött Szabó kegyetlenül ütlegelte lovát s a szegény állat utolsó erejét össze szedve visszahuzta a két lovat, megmentve ezzel gazdája becsületét. Ennek a látványnak nagy néptömeg volt a tanuja és két rendőr is, a kik a verseny végével az állat kinzókat feljegyezték s ellenük jelentést tettek a bűnügyi osztálynál.

* A berlini Viktória visszavonulása. E cím alatt az Egyetértés tendenciózus híreket közölt a berlini Viktória biztosító társaságról; azt állítja róla, hogy a társaság belátja, hogy nem képes boldogulni s Magyarországból kivonul. E hír, mint a most a legilletékesebb helyről, a berlini igazgatóságtól értesülünk, nem felel meg a valóságnak. Ellenkezőleg a berlini igazgatóság a Viktóriának itteni vezérképviselőségét folytonosan erősíti és nagy befektetésekkel azon van, hogy amint kezdetben is szándékába volt itt állandóan megtelepedve magának erős üzletmenetets nagy üzletkört biztosítson. A berlini Viktória azon az uton van, hogy üzleti évét szép nyeregséggel zárja le.

* Fuvola hangverseny. Weinbaum Keresztély fuvolaművész ma este a Magyar Király kávéházban Kiss Béla zenekarának közreműködése mellett tart hangversenyt.

TAVIRATOK.

Megtámadott földbirtokos.

Budapest, szeptember 11. Szegszárdról jelentik, hogy Varga János sárszentlőrinczi nagy birtokost tegnap a saját munkásai megtámadták kint a pusztán. Egyik munkás egy husággal rá is ütött a földbirtokosra, mire ez előkapta revolverét s agyonlőte megtámadóját. A többi munkások, látva társuk esetét, szétfutottak.

Legujabb hadihajók.

Trieszt, szeptember 11. Monarchiánk tengeri haderejének legujabb hajóját az „Árpád“ csatahajót ma délelőtt bocsáttatták vízre nagy ünnepségekkel kap-

csolatban. — A keresztanyai tisztet Augustza kir. hercegnő viselte, kit megérkezéskor Spaun tengernagy üdvözölt. A kir. hercegnő rövid beszéddel válaszolt a tengernagy üdvözlésére s elmondotta a történelmi névnek jelentőségét, melyet az aczelóriás visel, végül pedig e szavakkal adta meg a jelt a hajó elbocsátására.

— Árpád, Szent Istvánnak őse, hozzon neved szerencsét e hajónak viharban és harcban.

Wekerle mandátuma.

Budapest, szept. 12. Ma d. e. egy számos tagból álló nagybányai deputáció tisztelgett Wekerlénél s felajánlották neki vérosuk mandátumát. — Wekerle kijelentette, hogy határozott választ ez idő szerint még nem adhat arra nézve, hogy vajjon elfogadja-e a jelölést, vagy pedig nem.

Atzél Péter meghalt.

Arad, szept. 11. Atzél Péter, Arad város egykori polgármestere, később főispánja, majd több cikluson át országgyűlési képviselője, ma éjjel szívszélhűdés következtében meghalt. Tegnap este késő jött haza társaságból s ma reggelre halva találtak ágyában.

Pulszky Ágost meghalt.

Budapest, szeptember 11. Egy országszerte híres politikus halt meg ma hajnalban; Pulszky Ágost. Nem volt szimpatikus ember a Házban, az ellenzék különösen haragudott rá, mert mindig a hatalmi tényezők mellett tartott, különösen Bánffyknak volt „jobb keze.” Mondják, hogy a legtöbb tanácsot ő adta neki. De nagy tudományát mindenki elismerte. Egyetemi tanár, majd vallásügyi államtitkár is volt. — Régi vesebaja és rheumája ölte meg. Felesége csak reggel, férje halála után ért a fővárosba.

Az Ugron—Riemler ügy.

Budapest, szept. 11. Székelyudvarhelyről jelentik, hogy Ugron Gábor nem fogadta el a Riemler provokálását. Azt válaszolta ugyanis a Riemler segédeknek, hogy hetven nap után nem ad elégtételt. Ennyi idő mult el ugyanis az ő ismeretes nyilatkozata óta, melyről Riemler még akkor mindjárt értesült.

Tőzsde.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda jelentése.

— Esti zárlat. —

Buza 1901 októberre	7.90
Buza 1902 áprilisére	8.34
Rozs 1901 októberre	6.72
Rozs 1902 áprilisére	7.01
Zab 1901 októberre	6.61
Zab 1902 áprilisére	7.—
Tengeri 1902 májusra	5.17

Az irányzat szilárd.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Öngyilkosság a szállóban.** (Éjjeli express tudósítás.) Rozs sor jár a budapesti szállodákra. Az idegenforgalom megesappant s ha itt-ott bevetődik egy idegen valamelyik szállodába, sohasem tudhatni, vajjon nem öngyilkosságot akar-e elkövetni. Tegnap a Royal-nagyszállóban lőtte mellbe magát egy életunt ifju, ma pedig a vámház-köruti Nádor-szállóból jelentik nekünk egy újabb öngyilkossági kísérlet részleteit Daller Edúárd magánhivatalnok tegnap nste érkezett a fővárosb Brünnből. Az alig huszonegy éves fiatal ember estefelé magára zárta szobájának ajtaját, majd pedig felöltözve, jobb halántékán lőtte magát. A golyó szerencsére utat tévesztett és az életunt halántékát csak surolta. Dallert a mentők rögtön ápolás alá vették és beszállították a Rókus-kórházba. Hogy miért akart megválni az élettől, arról mindeddig nem adott felvilágosítást.

× **Leforrázott gyermekek.** (Éjjeli express tudósítás.) Megrendítő eset történt tegnapelőtt Pereszlény községben. — Rezsák Antalné nagymosást tartott s az ehhez szükségelt vizet az udvaron egy nagy rézüstben forralta. Deltájban Rezsákné két kis gyermeke, egy 3 éves kis leány és egy 4 éves kis fiu az udvaron játszottak, miközben a katlan mellett telepedtek le melegedni. Eközben az udvaron szabadon kószáló sertések oda mentek a gyermekek mellé s az egyik sertés felborította az üstháza' az üstben levő forró viz az üsttel együtt a gyermekekre esett. Rezsákné, a ki ott mcstott a konyhában, a nagy zuhanásra kinézett s rémülve látta, hogy az üstház fölborulva s a két gyermek alatta van. A megrémült anya, a mint az üstházat felemelte, a gyermekeket leforrázva találta. A két gyermek még élt akkor, de pár percz mulva mind a kettő meghalt.

Vérengző családok.

— Saját tudósítónktól. —

Borsza felvidéki faluban két szemben álló hegyoldalon van a Tomojangu Andrei és Popu Vaszilie háza. Mind a két családnak szarvasmarháit a gyermekek őrzik. Szombaton este történt, hogy a Popu fiu előbb hajtott hazafelé s utközben egy forrásnál itatta a jószágokat. Eközben odaért a Tomojangu fiu is, a ki elzavarta a Popu jószágait a forrástól, hogy az övét itathassa.

Emiatt veszett össze a két fiu s botokkal támadtak egymásra. Kiáltásaikat meghallották mind a két családnál, a melyeknek férfitagjai baltákkal futottak a verekedés színhelyére, hol már ekkor a Popu fiunak vértett a feje. Az öreg Popu, a mint unokája véres fejét meglátta, fiaival együtt megrohanta Tomajangukat s vad dühvel csapkodták a baltákat egymás ellen. A hajmeresztő dulakodásnak csakhamar meglett a szomorú következménye, mert az öreg Popu Vaszilin halálosan találva terült el a földön. A mint ezt a Popu fiuk meglátták, kétszeres dühvel rontottak ellenfeleikre, kik közül Tomojangu Petrut és Tomojangu Náczót agyonverték, a többi Tomojangu pedig csak futással tudott menekülni.

A Popu-fiuk is, kik apjukért bosszút állottak, s'lyosan sérülve távoztak a véres eset színhelyéről. A máramarosi törvényszék vizsgálóbírája és a kir. ügyész még vasárnap délután kimentek a helyszínére a hullák boncolása végett. Eddig a két család férfitagjai közül tizenkettőt tartóztattak le.

CSARNOK.

A büntársak.

— Regény. —

(Folyt.)

Jean szenvedélylyel beszélt Mariettáról s a rendőr kénytelen volt hallgatni a különben negyvenhat éves ember mézesheiteiről szóló elbeszéléseit.

Elmerengtek, elbeszélgettek s mig Jean a saját boldogságát tárta elő a rendőrnek, addig az utóbbi kesergett a maga baja felett. Természetesen ilyen helyzetben megfeledeztek az ígéretről.

Ezalatt Valnoir kissé izgatottan balagott a kunyhóhoz s kopogtatta meg annak sötét, korhadjt ajtaját.

— Ki az? — hangzott belülről az öreg remete szava

— Jó barát — felelt változtatott hangján Valnoir.

— Ilyen későn? Mit keressz?

— Eltévedtem.

— Mit akarsz?

— Szállást kérek, barát vagyok.

Az öreg remete kinyitotta az ajtót.

— Légy üdvözölve!

— Dicsértessék!

— Örömmel vagyok segítségedre s nagyon jól esik szívemnek, lelkemnek, hogy egyszer már magamhoz illő baráttal is beszélhetek. Vadrengeteg erdő, csak a falerek, a terebélyes fák, a dalos madarak nyujtnak elzárkózottságomban vigaszt, szórakozást.

— Egyedül laksz itt jó barát?

— Egyedül?

— Titkod van?

— Senkinek sem árulhatom el Hagyd azt, megéheztél ugy-e? Hosszu ut vezetett ide, a sors is ugy akarta, kunyhóm legyen pihenő tanyád. Akarsz valamit.

Éhes nem vagyok, de mert a gyaloglás öregségemre nagyon kimerített pihenni vágyom.

Az öreg remete maga vetett a földre ágyat vendégének s nem győzött eléggé szabadkozni, mennyire sajnálja, hogy barátját az urban szalma viskóban fogadhatja s a földre fekteti. Valnoir, aki utólrhetlen ügyességgel játszott a szerepét s az öreg remete előtt észrevétlen gyorsasággal palástolta el talán mások előtt áruló mozdulatait — teljes elégedettséggel dönt a máskor talán reá kellemetlen hatást gyakorló szalmazsákra. Az öreg remete lefeküdt s Valnoir hinni sem merté volna, hogy minden ennyire sikerüljön. Maga oltotta el a gyertyát amely tulajdonképen jel volt a két lesben állónak. Igen, ha azok észrevették volna. Hanem jobban elmerültek a saját bajaikkal, mitsem még arra is gondoljanak — miért is jöttek hát ide. Az ilyen szórakozottság Valnoirt felette bosszantotta. Nem tudta elképzelni, mit csinál odakünn az a két sehonnai. Az öreg remete alszik és milyen mélyen s azok még oda künn... talán csak nem hagyták cserben Ah, ez retentő volna. Mikor tulajdonképen minden magától megy, az ő két megbízható embere miatt, a kikbe maga is legtöbb reményét helyezte, minden terve dugába dől.

(Folyt. köv.)

9000

1901.

Árverési hirdetmény kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Németh Lajos Tisza Keszi lakos végrehajtónak Kis Antal és neje Czegely Zsuzsanna tiszta-polgári lakos elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. tszék a debreczeni kir. járásbíróóság területén lévő a csegei 343. sz. tjkvben. A I. 62/1. hrsz. a. foglalt beltelekre 896 korban megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül 1901 **évi október hó 29-ik** napjának d. e. 11. órája Csege község házában kiütetik. Kikiáltási ár a fent irt becsár azonban az árverezésre kitett ingatlan szükség esetén a becsáron alul is elfog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881 LX t. cz. 170 § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elősmervényt a küldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál és Csege község házában tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1901 év augusztus hó 8-án. Harsányi Gusztáv kir. tszéki bíró helyett **Ifj. Jákó**, kir. tszéki bíró.

12151

1901.

Árverési hirdetmény.

A homokkerti gyermekmenháznál levő (Kornhoffer) 1100, □ ölnyi szőlőnek függő termése 1901. évi szeptember hó 18-ik napján délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében 160 koronán koronán kezdendő kikiáltási áron felül a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett nyilvános árverésen eladatni fog.

Árverelni kívánók 20 korona bánatpénzt tartoznak letenni a küldöttség kezéhez, vevő pedig bánatpénzét különbeni elvesztés terhe mellett a teljes vételárra kiegészíteni tartozik.

A függő termés minősége, és mennyiségeért eladó város nem szavatol, s vevőnek azt a vételár lefizetése után rendelkezésére bocsájtja.

Utóajánlat nem fogadtatik el. Kelt Debreczen, 1901 szept. 10-án.

A városi tanács.

ANTAL VINCZE

Férfi divatüzlete.
Debreczen, Simonffy-utca 1. szám.

Tisztviselő egyesület ruhaszállítója.

Van szerencsém az igen tisztelt megrendelőim és a nagy közönség becses figyelmét felhívni, hogy úgy a

Őszi és téli angol, francia divat szöveiteim

a legszebb kivitelben és nagy választékban megérkeztek, azokat igen szolid áron a legújabb divat szerint készítem.

Diszruhák legjobb kivitelben. Amidőn ezeket nagybecsű tudomására hozni szerencsém van, szöveiteim megtekintését szíves figyelmükbe ajánlva vagyok, kiváló tisztelettel:

ANTAL VINCZE.

Van szerencsénk a n. érd. közönséget értesíteni, hogy raktárunk

női-divatosztályát

az őszi- és téli idényre a legújabb

Szines és fekete selyem

Gyapju női ruhaszövet

Flanell, mosó velez

Téli kendő, sál

Ruhadiszek és belésárakkal

dusan felszereltük.

A Kunz József és Társa cégétől átvett árakat pedig

rendkívül jutányos áron

árusítjuk el. Kiváló tisztelettel:

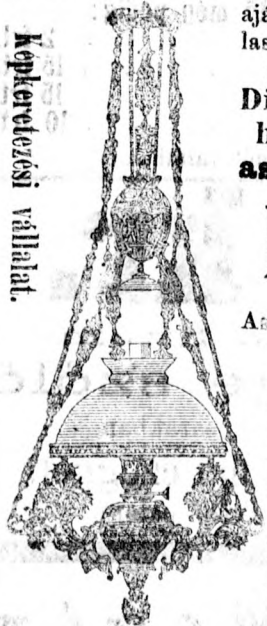
Donogán és Somossy,

KUNZ JÓZSEF és Társa utódai.

Kaszanyitzky Endre

Debreczenben, Piacz-utca 57.

Képelevezési vállalat.

ajánlja a legnagyobb választékban és a legjutányosabb árak mellett **Ditmar, Brüner és hazai gyártmányu asztali és függő**

lámpákat,

Astral, Meteor, Apolló, Csoda-, nap-, villám, petróleum- és szesz Auer-gáz égőkkel Ugyazintén porcellán s angol fanyag-étkező-, tea-, kávé-, mooca- és mosdó, valamint mindennemű asztali, cognac és liqueurös üvegkészleteket, majolica, bronz és china ezüst

ujdonságokat.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesíttetnek.

Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgál

Választási zászlókat

felirattal valamint tollakkal és jelvényekkel feltűnő olesó áron szállít:

ZELINGER EDE

-ezég festő, Debreczen.

ELADÓ SZŐLŐ.

Székelyhídi nagy hegyen egyike a legszébb szőlőknek, körülbelül 2 kat. hold a legfinomabb oltványokkal, teljesen termő, fele részben különleges csemege, fele részben kitanó borfaj, 2 szobás urlak, kitűnő ivóvízű kut, külön konyha, sütőkemence, óriási kőpince, igen szép gyümölcsös, az idei termés-sel vagy anélkül eladó. Amerikai alanyra oltott zöld és fás oltványokra előjegyzések igen előnyösen már most elfogadtatnak. Bővebb értesítést nyújt:

Arany Sándor

székelyhídi lakos.

8657/1901. tkv.

Árverési hirdetmény kivonat.

A debreczeni királyi törvényszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Debreczen sz. kir. város végrehajtónak Busi Sándorné, sz. Bán Mária elleni végrehajtása ügyében a debreczeni kir. törvényszék, a debreczeni kir. járásbíróóság területén lévő, a debreczeni 4954. sz. tjkvben a + 1970. hrsz. ingatlanra 2550 koronában megállapított kikiáltási árban.

A végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül **1901. évi október hó 13-ik napjának** délután 3 órája a királyi törvényszék árverési termében kiütetik. Kikiáltási ár a megállapított becsár, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alól is ei fog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál és a helybeli rendőrkapitányságnál és a szomszédos községek előljáráóságánál tekinthetők meg.

Kelt a debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak, 1901. év július hó 29-én.

Harsányi Gusztáv,

kir. tszki bíró.

Elsőrangú női- és gyermek-felöltő áruház!!

Darvas Testvérek

Piaczter, Magyarla kávéház mellett.

Megérkeztek az őszi és téli idényre divatos női- és gyermek-felöltők, bundák, blouzok, boak, övök és esőernyők.

Szolid szabott árak.

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Kereskedelmiben jelesen érett fiatal ember correpetitornak ajánlkozok kereskedelmistákhoz. Czim a kiadóban.

Képzett szolid életű segéd alkalmazást kap Váray József kereskedésében.

Koszt és lakás kapható Péterfia 57. szám alatt. Tanuló teljes ellátásra elfogadjatik.

Uradalmi thea vaj naponta állandóan f riss érkezés kapható Czeglédy és Polgárnál.

Remek duránczai barack befőzésre kapható. Czeglédy és Polgárnál. (Bika szállodával szemben.)

15 kr. kilója a passatuti csemege szőlőnek Bán Lászlónál, Egyház-tér 15. (Collegium mellett)

Varróleány kerestetik azonnali felvételre. Értekezhetni Bercsényi-u. 55. szám alatt.

Csemege szőlő legkiválóbb passatuti és schasselas fajokból kapható kilónként 20 kr. árban. Kandel Ferenczénél, Hunyadi-u. 5. sz.

Bocskay-kertben újonnan épült kényelmes nyaraló, egy hold szőlővel eladó. Értekezhetni Csokonai-u. 13. szám alatt.

Három szobás modern lakás azonnal, jutányosan kiadó. Csokonai-utca 13.

Igyunk Berettyó-Ujfalui artézi üdítő vizet, kapható minden fűszerüzletben és kávéházban. Főraktár: Péterfia-u. 25.

Két szoba butorozva vagy anélkül kiadó. Ugyanott egy használt zongora eladó. Hatvan-u. 58.

Eladó Költözés miatt 2 jó karban levő garnitúra, (tűkőr és egy nagy szmyrna szőnyeg. Értekezhetni Turai Farkas rodájában.

Háztelkek a Varga kertben és a Péterfia-utcán az orszákos tanítói árva ház mellett jutányos áron eladók. Értekezni, özv Varga Ferenczné tulajdonossal, Simonyi ut. 19.

A Takarékos és Hitelintézet Csapó-u. 4. szám alatti házában egy kettős és egy kisebb bolt helyiség kiadó. Értekezhetni az intézet vezérigazgatójával a hivatalos órák alatt.

Eladó: 1) az acsádi és pércsi utakon ujosztású föld. — 2) 15. k. holdnyi kintudó minőségű ondódi föld. 3) a homokkert alatt, a közvágóhid közelében 12 kat. holdnyi majorsági föld, lakóházzal és istállóval. Debreczeni Első Takarékpénztár.

Cserép és palafedeleket.

Ujakat vagy átfedéseket és javításokat szak szerűen jutányosan eszközöl Kompanek József cserép és palafedő mester, lakásom V-ik ker. Homokkert utca 121. szám.

Egy kisebb ház,

(2 szoba, konyha, kamara, esetleg pince) udvarral a város bármely részén november 1-sőre bérbe kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Hajmunkák szép hajfonatok és szép női parokák minden színben kaphatók. Szép hajakat vesznek. Wiener E. Hatvan-u. 49.

Tisztán kezelt kerti és órmelléki bor 50 literen felüli hordókba eladó. József-herczeg-utca 9.

Ügyes fiatal kereskedő segéd alkalmazást nyerhet Rankai György fűszerüzletébe Bocskai-tér 12.

Négy szobás, szép utcai lakás mellék-helyiségekkel együtt bármely órában kiadó. Darabos utca 18. sz.

Szintartó gyermek, női és férfi harisnyák minden minőségben jutányos áron beszeresethetők.

Márton Gyula férfi és női divatüzletében, Bika szálloda mellett. Harisnya fejleéseket elvállal.

Igyunk ebesi artézi üdítő vizet. Kapható minden fűszerüzletben. Főraktár Piacz-utca 7. szám.

Köhögésnél legjobb a Borsy-féle Pemeteffü cukorka. Kapható Borsy-csukrászdában és Jóska és Jóska urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Fűszer- és magkereskedés áthelyezése. Értesitem a n. é. vevőközön-

séget, miszerint fűszer-, csemege- és magkereskedésemet f. év november havában tetemesen megnagyobbítva s teljesen modernül berendezve, a szomszédos újonnan épült Kardos-féle házba (Kardos és Bosznay üzletek közt) helyezem át. Kontsek Géza előbb Gaszner Károly.

Eladó

Egy igen régi Gordonka . . . . . 70 frt.

4 darab hegedű még pedig:

1 darab gyári, egész . . . . . 2 frt.

1 " igen jó $\frac{1}{2}$ . . . . . 15 frt.

1 " igen jó $\frac{3}{4}$ . . . . . 15 frt.

1 " igen jó $\frac{3}{4}$ . . . . . 10 frt.

Czim a kiadóhivatalban.

20 kr.

egy kiló finom csemege szőlő

3-4 kilós kosarakban

Szabó Lajos fiai cégénél.

Debreczen, Tisza palota.

Első debreczeni nagyválasztékú Előnyomda.

Női kézi-munkák iskolás leányok számára és hozzá szükséges szintartó selyem, selymes-pamut, kötő-pamut és horgoló-czérnák, szóval a kézi-munkához tartozó összes kellékek

legelőcsőbb bevásárlási forrása

Füstös Testvéreknél,

Piacz-u. 12. Stenczinger házában.

Új fűszer- és gyarmat-árú kereskedés.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy a helybeli piacon, Simonffy-utca 2. sz. (városi-bérház)

Lusztig és Bán

törvényszékileg bejegyzett cég alatt úgy nagyban, mint kicsinyben fűszer-, liszt- és gyarmatárú kereskedést nyitottunk.

Évek hosszú sora óta foglalkozunk e szakmával, ismerjük a legelőnyösebb bevásárlási forrásokat, meg tudjuk választani az árú minőségét, kellő tőkével is rendelkezünk, így tehát azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy vevőinket minden tekintetben kielégíthetjük.

Hangsúlyozzuk még, hogy egy elsőrangú tiszavidéki gőzmalom kizárólagos elárusítását bírjuk, így tehát liszttekben igen kedvező árak mellett a legkitünőbb minőséggel szolgálhatunk. Szives pártfogást kér tisztelettel:

Lusztig és Bán.

Megérkeztek

az őszi idényre rendkívül nagy választékban, a legszebb újdonságok, u. m. Női ruha-szővetek, francia, teniss és mosó flanelk, továbbá jó mosó-velések, mindennemű téli kendők, alsószőknyák, kötények, gyermek ruhácskák, jeger alsó ruhák, női-, férfi- és gyermek fehérműek, harisnyák, blousok, szőnyegek, paplanok, ágyterítők óriási választékban, feltűnő olcsó árak mellett.

Nagy választék gyász kelmékben, melyek mérték utáni elkészítését elvállalom.

Tisztelettel:

Kiss Lajos

Alföldi takarékpénztár épület.